Pyxii oronuudai proletaar r'nar neged...

BURIAAD-MONGOL YNEN

BYXEXOLBOONOI KOMUNIIS (BOLЬŞEVIIG) PAARTIIN BURIAAD-MONGOL MOZIIN KOMITEEDEI, BMASSR-n TYBE GYISEDXEXE KOMITEEDEI ba BURSOVPROFOI YDER BYRIIN OORGAN

№ 5 (2038) | 1937 onoi JANVAARЬ 6 | Sen 5 myn.

Bolьşeviig ilaltanuudai zilei dyn

Xolboonoi xynde azayiledberi, tymer zamai traansport, xyngen ba ediee xooloi azayiledberinyyd zileingee yiledberiiin tysebyydii bolzorhoo urda dyyrgehen tuxai nyxed Staalinda ba Moolotovto RAAPORTALBA

Byridxexe bişelgii bolşeviig şanartaigaar dyyrgexe

..nei statiistikiin—byridmeel medee xuriaalgiin xeregei ynen zybeer tabiza jabuul..ton şuxala geze, Leenin—Staalin bagşanar ba manai bolьşeviig paarti zaahan ba ..adig baina. Statiistikii ynen zybeer tabiza jabuulxada aliba jyymenei ynen bodoto beje.., udxa şanaranь xaragda..g; tiime xadanь, bolьşevii..ud statiistikiin—medee xuriaalgiin, byridxelei xeregii politikan ba azaxuin gyn ..tatai geze toolodog. Leenin Staalinai xelehen, bişe heyzexede, gol yndehen udxa..daa udxa tyges honor todo ..nuudaar eliryyldeg baina.

..rad zonhoo ynenii niuuxa, ..enii mexelexe, ynenhee ..ag, mexe goxoor amidara.. mylzegşe kapitaliis angiiin politiguud ynen toogoor ynen ..idalii xaruulxaa aidag ba ..amag zize byrzyaazan ete..dnyyd ene xeregte duragyi ..e agşa.

Paartiiin ba soveedei byxii ..ganizaacanuudta, paartin ba ..artin bişe, byxii bolьşevii..udta xandahan bişeg soogoo „B-M Ynenei" № 2 xaragtii) ..(b) P-n CK „1937 onoi janvariiin 6-da bolxoo baihan ..adzonii byridxexe bişelge ..n jixe polititikiin ba azaxuin ..xa şanartaiji BK(b) P-n CK SSSR-ei Arkomsoveed tusa..ar temdeglene"—gesen baina ..e bolbol Maarks—Eengelьs—..enin—Staalin ba manai ..arti statiistikiin xeregii ..e udxa şanartai geze hurga..g zaadaghaa yndehetei yge..yd myn.

..SSR Xolboonoi aradzonii ..926 ondo byridxeze bişeheer ..ban zil baga ylyytei bolbo. ..ne arban zil soo manai oron ..yren soo yzegdeegyl jixe ..ubilaltanuud bolhiinь byxii ..elxei medene.

..Staalinai xojor tabanzil ma..i oron niutagai ekonoomi..n ba kylьtyyrnii dyre şarai..tanigdaşagyi ondoo boltor ..ubilgaa. Şine socialiis gooro..ud, huurinuud togtoo. Arad..n bylgemeeree xubilaa, myl..eşe kulaag xuixanuud han..araagdaa, halgagdaa. „Xydel..erişen angi ylebe. Tariaaşa..i angi ylebe. Inteligeence ..ebe (Staalin).

..Soveed Xolboonoi azalşad ..aalinai tysebeer oron niutagaa, eehedeigee, beje sedxilee ton ondoo boltor xubilgaa. „Aysegtanixagyi, arbanhaa saaşa toogoi", „tugalai bilşeerieer" xizaarlagdahan jaba altai, hyzeg hezeg xojorto edigdeşehen xaranxii aradai orondo, mynee, ysegtei, bişegtei, erdemtei kylьtyyrnii, azal xydelmerideel jamarxanş orioo narin maşiina xereglexe şad baritai yner bajan, socialiis bylgemei geşyyd bii boloo. Byridxexe bişelgiin zorilgonь ene byxii xubilaltanuudii tob todoor, elieer, ton yneneer, bodotooronь xaruulza yxe baina.

Exired Bulgadai aimagai byridxexe bişelge jabuulxa xydelmerileşedei ba myn hugagşadai xandaxa bişegyyd deerehee xaraxada, manai aimaguudai paarti-soveedei organizaacanuud aktiivtajaa byridxexe bişelgiin gyn jixe udxa şanarii oilgoo bololtoi gebeş, byridxexe bişelgiin zorilgii, uşar udxii aad zondo oilguulxa yxe xydelmeri ton dutuu ba myn byridxexe bişelgiin sag bolzorii, zuramiinь xysed oilgoogyin doxiolnuud duuldana. Yligerenь, Zakaaminai aimagai Xuzarai somondo byridxexe bişelge dekaabriiin 27-do dyyree geze toolodog xynyyd bii baina.

Byridxexe bişelgiin tuxai agitaacan xydelmeri huladuulbal, socialiizmda xorotoi daisan etegeednyyd eldeviin xudal xuurmag, revoluucada esergyy nomnol xeze bolxo geze martaxagyi, revoluucan seremzii honor jabuulxa xeregtei.

Byxerosiiin profsojuuznuudai Ceentr Soveedei ba Komsomooloi Ceentr Komiteedei xandaxa bişegyydiin uriaalai johoor profsojuuzai ba komsomooloi aktiiv ene byridxexe bişelgede tuha xyrgexe ujalgatai.

„Socialiizm bol byridxel" geze Leenin bagşa zaahan baina. Statiistika—byridxelgii tooxogyi jababal, terenii alduu taigaar xeze jabuulbal, socialiis azaxuimnai, socialiis sojol kylьtyyrnimnai xeregte xoro bolxo geze medexenь şuxala.

Mynee yderei byridxexe bişelgii ton alduugyi zyseer xysee ze, jireedyingee aguu jixe ilaltanuudii bolşeviig şanartaigaar tysebleze boljo.

TASS-n MEDEESEL

Loondon, janvaarь 1. Sterel xeregselei andaldaanda ..yyrsi Sydaad Reaalь proincanuudhaa xara tuulga altaza abxa onso erxii Soveed Xolboondo ygtebe gehen medeesel Valeensihaa abtahan ..u xeberteigeer Seviiljehee ..ksçejudz telegraaf aagenst ..n korrespondeent duulgana

***

Soveed zasag Ispaanihaa ali jamar konceessi abxiin tuxai medeeselnyydiinь xoroto xardalga baina; Ispaani dotor jamarş tusxai erxetei gy ylyy xaralgatai baixaa oroldoxii priincibtemnai ogto zoxildoxogyi geze soveed zasag toolono geze medyylxii TASS tyleelegdehen baina.

Xynde azayiledberi

Zasagai gazaraar batalagdahan 1936 onoi tysebii xynde azayiledberi (oborooniin azayledberiii oruulalsaza) bolzorhoo tyryyn dekaabrь 14-nei yder dyyrgebe.

Byxii byteexe produukciin tyseb (1926-27 onoi sengeer) 31373 milioon tyxerigei baixadanь, 11 hara 14 yder soo 31430 milioon tyxerigei produukca byteebe. Zilei yhyl boltor tysebhee ylyyizee 1700 milioon tyxerigei produukca byteegdexe gehen baina.

1935 onoixitoi zişeelee haa, produukciin nemegdel 26 proceent bolxo geze tyseblegdehen baixadanь, 1936 onoi 11 hara soo 34,1 proceent nemegdee.

Myn tereşelen azalai byteesiin debzelte 23 proceent bolxo geze tyseblegdehen baixadanь, 1936 onoi 11 hara soo 25,5 proceent debzee.

Oborooniin azayiledberiii oruulalsaza byxii xynde azayiledberi zileigee tysebii bolzorhoo tyryyn gyisedxeed baixadanь, jyrenxii deeree xozomdozo jabahan azayiledberinyyd bii jym geze nyxer Ordzonikiidze raaport soogoo temdeglehen baina. Zişeenь:

Şuluu nyyrhenei azayiledberi zileigee tysebii 94-95 proceent gyisedxene. Tiixe zuuranь, Karagandayygolь ylyybşelen dyyrgee, Makeejevyygolь, Krasnodoonyygolь, Artioomyygolь, Soveedskyygolь, Sverdloovyygolь, Tyrksiibyygolь ziir tysebeigee xemzeede jabana.

Neeftiiin azayiledberi neefti abalgiin talaar zileigee tysebii 96-97 proceent dyyrgee. Tiixe zuuranь, Groozneeftь Saxaliinneeftь xojor ylyybşelen dyyrgee, Aazneeftь-kombinaad Kaliininneeftь xojor tysebeigee xemzeede jabana. Neefti bolbosoruulgiin zilei tysebhee ylyybşelze jabana.

Yngete metalyyrgi zileigee tysebii 98-99 proceent xyseexenь; altanai azayiledberi ba yngete metaal bolbosoruulxa azayiledberi tysebhee ylyybşelen gyisedxene.

Oborooniin azayiledberiiin zarim zavooduud tysebee gyisedxee ygei.

Ediee xooloi azayiledberi

SSSR-ei ediee xooloi azayiledberi zileigee tysebii bolzorhoo tyryyn — 1936 onoi dekaabriiin 14-de gyisedxebe. 1936 onoi tyseb (1926-27 onoi sengeer) 9145 milioon tyxerigei produukca byteexii xaraadahan baixadanь, 1936 on soo 9160 milioon tyxerigei produukca byteegdebe.

Ediee xooloi Arkomaadai yiledberiiin oronuudai produukca 1935 onoixitoi sasuulaahaa, 22 proceent nemexe tysebtei baixadanь, 1936 onoi 11 hara soo 29,6 proceent nemebe. Azalai byteese 15,8 proceent debzexe tysebtei aad, 16,2 proceent debzebe.

Produukciin eerein ynii zil soo 0,7 proceent ximdaruulxa tysebtei baihan aad, 9 hara soo 1,4 proceent ximdaruuiba.

Mixanai, konseerviin, hynei, makaroonoi, piive şanalgiin, parfiumeeriin g. m. azayiledberinyyd zileigee tysebii 1936 onoi dekaabriin 14-de tysebhee xolo ylyylen dyyrgee. Zileigee tysebii xyseexe talaar saaxarai azayiledberi (elihen saaxar byteelgeer) ba tohonoi, margariinai, yre oovoşçiin azayiledberinyyd xozomdohon baina.

Tymer zamai traansport

SSSR-ei tymer zamuud 1936 onoigoo tysebei johoor 28731000 vagoondo aşaxa baihan aad, 31534466 vagoondo aşaza tysebee 109,8 proceent dyyrgee. Syydke byri dunda zergenь 75500 vagoon aşaxa geze tysebtei aad, 86160 vagoon aşahan baigaa.

Aşaa şirelgiin zileinь tyseb 299,3 miliaard toonno-kilomeetr baixadanь, 1936 on soo 323,5 miliaard toonno-kilomeetr şireze tysebee 108,1 proc. xyseehen ba 19935 onoixioo 125 proc. ylyy bolgohon baina.

Şignyyreer zilei tyseb 457 milioon toonno aşaxa geze togtoogdohon baixadanь, 1936 on soo 484,2 milioon toonno aşaza zilei tysebii 105,9 proceent dyyrgehen ba 1935 onoixihoo 124,6 ylyy bolgohon baina.

Gol gol aşaanuudii şirexiin talaar zasagai tysebil gyisedxehiinь xelee haa: *neeftь*—104 proc niodonon zileixiiin 116,5; *xara metaal*—108,5 niodonon zileixiin —133,4 proc.; *rydaa*—myn tereşilen 100,7 proc. ba 112,3 proc.; modo—100,6 proc. ba 113,3 proc.; barilgiin xeregselei mineraalnuud—159,9 proc. ba 165,1 proc.; tariaa—108,4 proc. ba 112 proceent. Şuluu nyyrhe şirexe tyseb gyisedxegdeegyi tysebei 94,2 proceent niodonon zileixiiin 120,4 proceent şiregdee.

70 miliaard pasaziiro-kilomeetreer togtoogdohon tyseb, 109,9 proceent gyisedxegdeze 76,9 miliaard pasaziiro-kilomeetr bolbo. Xamta 990,8 milioon pasaziirnuud siregdeze, xynei toogoi talaar tysebenь 103,2 proceent gyisedxegdee.

Azalai byteesiin xemzee tymer zamii ekspletaacalxa talaar xydelmerilegşe byride 310 mingan toonno-kilomeetr geze togtoohon baixadanь, 1936 on soo 354810 toonno-kilomeetr xyrgeze, zilei tysebii 114,4 proceent gyisedxebe.

Tymer zamai şirelgiin eerein ynii 2,6 proceent ximdaruulxa geze tysebeer xaraalagdahan baixadanь, 1936 onoi 9 hara soo 3,4 proceent ximdaruulagdaa.

Teeberi şirelgiin zilei tysebii gansal Xoito-Kavkaazai tymer zam dyyrgeegyi.

Xyngen azayiledberi

Zasagai gazaraar batalagdahan 1936 onoi tysebii xyngen azayiledberi bolzorhoo tyryyn dekaabri 20-do xyseegee.

Tesebei johoor 7642 milioon tyxerigei ed baraa byteexe baihan aad, 7658,9 milioon tyxerigei ed baraa byteeze, tysebee 100,2 proceent xyseegee.

Niodonon zilei 11 haratai zişeelee haa, mynee zilei 11 hara soo xyngen azayiledberiin byteese 34,6 proceent nemegdeitei.

Azalai byteesii 21 proceent debzyylxe tysebtei aad, terenee dyyren xyseegee. Tyyxei edlelei ynetei bolhon deerehee eeriin ynii ximdaruulxa tyseb gyisedxegdeze ygebegyi geze xyngen azayiledberiin Arkom nyxer Liybiimov raaportalhan baina.

Şibxiin tyløø temesel— ynder urgasiin tyløø temesel myn

„Niutagai ytegzyylelgeer urgasaa xojor gurba daxin deeşelyylxe dyyren arga bidende bii"—geze paartiin Ceentr Komiteedei xydøø azaxuin xelteşii erxilegşe nyxer Jaakovlev, ynder urgasiin tyryy xynyydei Byxexolboonoi zybløøn deere zaahan baina. Ynder urgasiin rekoord xehen xynyydei dyreşelii xaraxada,imagtale şibxeer gazarii ytegzyylze, ynder urgasa abhan baina. Zişeelexede: Moskvaagai mozlin Podoolьskiin rajoonoi Xryyşçøvei neremzete kolxooz 5 gegtaar şiniiciin tarilgahaa 100 ceentner urgasa abxa tysebtei aad, ene gazartaa agronoomoi zaabariaar şibxe adxaza, ton hainaar ytegzyylhenei aşaar tere 5 gegtaar gazarhaa 2411 ceentner urgasa abhan baina.

Manai Buriaad-Mongol respyyblike dotor tariaalangai gazarii şibxeer ytegzyylze urgasaa deeşelyylxiin tyløø oroldono ygei. Ene ygelei yjede respyyblike soo xamta 1530000 terge şibxe pooli deere adxaxa tyseb baihan bolboş, janvaariiin 1-ei medeegeer miin 147188 terge şibxe adxagdahan gy, ali tysebei 9,6 proceent arai geze dyyrgegdeze jabana. Selengiin aimag (gazarai tahagai agronoom Jakyynin)—1,8 proceent, Booxonoi aimag(GT-ai agronoom Staarşekov)—2,3 proceent, Besyyrei aimag(GT-ai agronoom Avtyşeenko)—3,4 proceent Zagarain aimag (GT-ai agronoom Maaminov)—3,1 proceent geze zergiin jaligyi gyisedxeleer ede aimaguud respyyblikee xoişonь tataza jabana.

Olonxi kolxoozoi xytelberilegşedei zyghøø ene jixe udxa şanartai xydelmeride ton muusa xandadag, kolxoozoi tariaan azalai brigaadanuud tariaalangaigaa gazarii şibxeer ytegzyylxiin tyløø bolşeviig johoor oroldodoggyi baihaniinь eneen deerhee elirene. Soveed Xolboonoi zarima rajoonuud nege tomo malhaa 3,5 ceeentner gy yşøø deeşe şibxe abxa tyseb zoxiooz, tereegeeree gazaraa ytegzyylze ynder urgasa abxiin tyløø daişalan temeceze baina. Tiixedeen gol malazaltai manai respyyblikiin kolxoozuud gazar daidajaa yrgelze şibxezyylzerxixeer elbeg şibxe şabaahatai baihan aad, terenee xereglexe, tooxogyi baixanь azalşagyin yzegdel myn bolno.

Ynder urgasiin maasternuudai Byxexolboonoi zybløøn deere nyxer Staalinai: „oiriin 2-3 zil soo 7-8 miliaard pyyd tariaa abxa bolxiin tyløø temesexe"—gehen zaabari tariaanai urgasii xeden daxin deeşelyylxii erize baina.

B. Zeboon.

ITAALI-AANGLIIN DEKLARAACA

Riim, janvaarь 4. (TASS). «Stefaani» aagenstva Riim goorodto janvaariin 2-to Itaaliin gadaada xeregei miniistr *Çiano* ba Aangliin elşen *Dremmond* xojoroi gar tabigdahan deklaraaciin teekst taraahan baina.

Deklaraaca soo xelegdexenь, Sredizeem dalaida Itaali ba Aagliin intereesyyd beje bejedee esergyysexegyi geze Itaali ba Aangliin zasaguud medereне. Xojor gyrenyyd edende xabaatai tula, Sredizeem dalainj bassejniin territoorido yndehenei syvereniteedei xubilahanii yzexii gyy xubilgaxii xyhenegyi Dursagdagşa zoonodo eehed eehediingee intereesyyd ba erxenyydii xyndelexe ujalganuudii abba. Hain xarilsaaji ebdeze bolxoor ali byxii jabuulganuudii haatuulxiin tyløø byxii oroldolgoo gargaxaa arsaxagyi baina.

Baleaarskiin aralnuudii itaaliin okkupaacalahan tuxai *Dremmond* ba *Çiano* xojoroi Riimde dekaabrь 31-de andaldahan nootanuud myn tunxaglagdahan baina.

Jyn geze segnedeg jym?

Paarti ba zasagai gazarai togtool zaabarinuudai johoor manai respyyblikiin azayileduerinyyd buriaad yndehen kaadranuudii xerzerge olon bolgozo baihanii BMASSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedei zyghee şalgalta xehen baigaa. Manai jixe jixe zavooduudai negenь bolxo şilei zavood deere şalgaad yzexede, Paarti zasag xojoroi daalgahan ene daalgabarinuud dyyrgegdeegyi, arai geze yiledberiiin xydelmerişenei 10 proceentiinь yndehezeryylhen baigaa.

Ene uşar bolbol zavoodoi xytelberilegşenerei yndehezeryylxe xydelmeride jaaşagyi xoirogoor xandahan ba yneendee ene xeregei gol poliitikan udxa şanarii oilgoogyi deereehee bolhon xereg myn. Ziseelxede—„Yndehezeryylxe jabadal bolbol yiledberideе zaalhaa buriaad zonuudii abxa gehen bişe, Buriaad-Mongol respyyblixe dotor 30-40 zilde huuza baihan bişe yndehetenei ilgaagyi abxada bolno gehen udxatai" geze zavoodoi xytelberilegşener sexe xeledeg baina.

Myn ene zavoodto buriaad xydelmerişedei dunda xymyyzel bolbosoroloi xydelmeriii tedenei yndehen eehedeinь xelen deere jabuuldaggyi baina. Ene bol byri jamarş xemzyyrte taarxagyi jabadal myn. Ziseelxede, Soveed Kolboonoi Staalinai şine Konstituuca tuxai oros xelen deere xeleheн elidxelii, zavoodoi buriaad xydelmerişedei olonxinь oilgoogyi ba zarim buruu, dutuu „oilgohon" xyuyydiinь—„SSSR dotor gurban angi bii geze entilegeencii baha nege angi bolgozo oilgood le dyyrehen baixa jym. Jadaxiin sagta Staalinai şine Konstituucii buriaad xydelmerişedte buriaad xeleer oilguulaza yxe xyn „oldoogyi", oloxiin jabuulga partkomş, zavkomş xeegyi baigaa şuu.

Buriaad yndehen kaadranuudta (edenei dunda staxaanovtan udaarniguudş olon baixa) ilmeer xandaxa jabadalii jyn geze neredeg jym?

Ede bygede, manai azayilederinyydei xytelberilegşenerei buriaad yndehen kaadrii dutuu segnedeg ba toodoggyi deerehee, eneentei xamta paarti ba zasagai gazarai togtool zaabarinuudii dyyrgexiin oroldolgo gargadaggyi deerehee bolhon jabadal myn.

X-Şa.

Soveeduudai Byxexolboonoi Onso VIII Xuralda Kirgiizei SSR hee jirehen delegaaduud: Issykylьskiin rajoonoi «Birdikty» kolxoozoi xonişon nyx. *Alidzambai Bektyyrov* (baruun teenь) ba Dzityylьskiin rajoonoi «Telaab» kolxoozoi brigadiir nyx. *Kylenbeek Saderbekoov.* (Griboovskiin ba Velikzaaninai FOTO).

Nezeed tugal şan

Muxar-Şiber. Muxar selьsoveedei Voroşilo remzete kolxooz 193 mal azalaigaa gyrenei 122 proceent dyyrgeh kolxoozoi 7 saalişad: koovaa Gaaşa, Bie Gaaşa ba bişe nyxed haınaar xaraza, negei yxyylengyi mal bolgoh tyløø nege neg tugal ş —geze kolxoozoinь tyı nyxer Batyyrin xelene

Kolxoozoi xojor l

Xori. Anaagai „Staalinai zam" geze k Cedeb BANZARGAŞIIN MAZAB MARTIIN geg xoozoi azal xydelmeride jabadaggyi, zaxa, z jabahad. Yligerlexede: jor, kolxoozoi modobe xydelmeride jabagtii arsazarxiood Xoriin tyb deegyyr, arxidaxa jabaxa jym

MARTIIN gegşe staaztai komsomoolol xyn aad, kolxoozniguudai zişee xaruulxiin orondo гьlon teneze jabana xa.

Aimagai komsomoolo teed ba kolxoozoi pr ene xojorii zahaza abagt

Horbolxologşo

Zurgaan hara s zahaagyi

Muxar Şiberei aimag şain MTS maşiiniin zah udaaruulna. Muxar Şibe lьsoveedei Voroşilovoi zete kolxoozoi nege avt nii zahaxa geze. abaaş hara boloo, mynøø yder zahaagyi baixa jym. deerehee xabarai ta jabaxa traaktorai tehon şiin zeeberi haataxa bain

N. Şibii

Jaruuniinxid malazalai tyløø erximeer temesexe johotoi

«Ysegelder aixabtar şuxala baiza baihanaa, uragşatai, bytemzeteigeer şiidxegdehen tariaanai probleeme mete, malazaalai probleema boibol, tyryyşiin eelzeende tulaza jireed baigaa probleeme myn geze medeze, malazalai xeregii byxii paarti, byxii manai paartiiin geşyyn ba geşyyn bişe xydelmerişen bultadaa eehediingee garta abxa johotoi». (BK(b) Paartiin XVII xural deere nyxer Staalinai xelehen elidxelhee).

Nyxer Staalinai ene zaabarinь byxii kolxoozniguudhaa, paartisoveedei organizaacanuudhaa malazalda anxaralaa xysed tabixii erize baina.

Gadna, Buriaad-Mongol respyyblikiin azalşadai delegaaciin paarti ba zasagai udaridagşadai uulzalga deere, soveed zasagii tolgoilogşo nyxer *Moolotov:* «yngeregşe zilei niuurta Buriaad-Mongoldoxi malazalda nelieexen amzalta gyisedxel oldohon baina, gebeş, enenь byri xolo dutuu geeşe. Bidener eedelxiin zybxen exiin yxese bainabdi Muriaad-Mongol respyyblike bolbol, mal azalai talaar ogto yzegdeegyi ydese, urdanь ogto hanagdaagyi ydese gargaza xangaxa johotoi» — geze xelee hen.

Tiiheer baitar, Jaruuniin aimagai paartiiin ba paartiin bişe bolşeviiguud malazalai xeregii gartaa xysed abza şadaagyi baina.

Jaruuniin aimag 1937 onoi janvaariin negende 4880 tolgoi aduu moritoi, 11340 tolgoi yxertei, 9100 tolgoi xoni jamaa tai ba 710 tolgoi gaxaitai baixa johotoi baigaa. Tiin, dekaabrь hariin medeegeer, malaa olon bolgoxo gyrenei tysebii aduu morioor 102 proceent, yxereer 98 proceent, xoni ba jamaagaar — 121,6 proceent ba gaxaigaar — 48,3 proceent gyisedxehen baina. Eneen deerehee xaraxada, Jaruuniin aimag bolbol, «malazalai talaar ogto yzegdeegyi ydese, urdanь ogto hanagdaagyi ydese» tuilaxahaa baitagai, aduu morinoi, xoni jamaanai too tolgoigoor gyreniigee tysebii araixan dyyr gehenşhaa, yxer gaxai xojoroi tysebii dyyrgeegyi baina.

Myn malazalii «xygzyylen, malaigaa too tolgoi olon bolgoxo gyrenei tysebii dyyrgexe jabadalii somo somonuudaar ba kolxoozuudaar ilgabarilan xaruulbal, byriş zigşyyritei too barimtanuud baixa baina.

Ziseelxede, Xyşegeerei somonoi Leeninei neremzete kolxooz (tyryynь Lubsaanov) — gyrenei tysebii yxereer 86 proc., aduu morioor 90 proc.; Gyyndiin somonoi Bliyyxerei neremzete kolxooz (tyryynь Permiakoov) yxereer 93 proc., aduu morioor 94 proc.; Yxerei somonoi Kaganooviçiin neremzete kolxooz (tyryynь Moşaanov) aduu morioor 91 proc., yxereer 95 proc. gyisedxehen baina.

Ene 1936 onoi torşo soo Jaruuniin aimagai kolxoozuud malai tyl ton muu abhan baina: Yldirgiin somonoi Kirovoi neremzete kolxooz (tyryynь Gombiin) unagaa 85 proc.; Pogroomniin, Voroşilovoi neremzete kolxooz (tyryynь Kylikoov) unagaa 94 proc., tugalaa 82 proc., porşoonxonuudaa 45 proc. mal bolgohon, Jaruuniin somonoi Raazymovai neremzete kolxooz (tyryynь Krasoovskii) tugalaa 64 proc.; Gyyndiin somonoi Bliyyxerei neremzete kolxooz (tyryynь Permikoov) unagaa 86 proc., tugalaa 88 proc. mal bolgohon baina. Ene mete tugal ba unagaa oloor yxyylze, gyydee ba ynieedee tyl xajuulza xoroohon kolxoozuud myn bii.

Jaruuniin aimagai kolxoozuudta gaxai ydxelge byri tuliuur. Ziseelxede, Pogroomniin somonoi «Kraasnajaa Pobeeda» kolxooz (tyryynь Şişmarioov) gaxai ydxexe tysebii 36 proc. dyyrgehen, tyl abxa tysebei miin 16 proc. abhan baina. Myn somonoi Kiirovei neremzete kolxooz (tyryynь Moşaanov) gaxaigaa olon bolgoxo tysebee 60 proc. dyyrgehen ba tysebte tyløø 45 proc. abhan baina. Yxerei somonoi «Ulaan partizaan» kolxooz (tyryynь Kylikoov) gyreneigee tysebii 60 proc. dyyrgehen ba gaxaigaa tylnyydii 66 proceent mal bolgohon baina.

Ene too medeenyydii xaraxada, Jaruuniin aimagai kolxoozuud malazalaa xygzyylxiin tyløø xysed şangaar temeseze şadaagyi baina. Jaruuniinxid ma laa dulaan ba dulaalmal dalaar xysed xangaza şadaagyi. Jaruuniin aimagai kolxoozuudai malai dulaan bairii yzeze abxa gyrenei komiis byxii aimag dotoroo gurban kolxoozoi malai bairii hain deeree toolon abza, bişiinь goloo. Ene xadaa, Jaruuniin aimagai kolxoozuudai malaa dulaan bairaar xangaza şadaagyi baihiinь xaruulana. Mynøø xyrter malaa dulaan bairaar xysed xangaza şadaagyi, narai malai baixa, malaa tyryy baiinuudii tyxieereegyi baixadaa, iigeed tylnyydee dutuu abxiin ajuulda xyr na. Mynøøş xeden olon r danь tyl xajaza exilee. Zi de, Pogroomniin Voroş neremzete kolxoozdo 14 Yxerei somonoi Staalina remzete kolxoozdo 4, Jar somonoi Raazymovai ne te kolxoozdo 7 gyyn unag jaa.

Malazalaa zahaza abxii da, geehenee xyseexiin tul xaanovtanai xydeløønii zyylxenь şuxala. Jaruunii gai paarti-soveedei orga canuud, paartiiin ba pa bişe bolşeviiguud mal gartaa abza, «... malai xygzyylxe xeregte, malai haa garxa edii jixedxexe te, manai orondoxi ma olon zonoi zailaşagyi xer nooho, arahii ton oiriin byrin xysedeer xangaza dag malai azalii xygzyylx nyxeselii bii bolgozo ga xeregte xyse şadalaraa maiza oroldodog erxim kolxoozniguud ba sovx dai xydelmerişedei orold byxii xyseeree tuhalan d sexe...» (Moolotov) joho

B. Duga

Uhan zamai traansport

ERID XUBILAL TA GARGAXA

Selengiin uhan zamai traansportiin ayydnenyydei zahabariin xydelmeri yngeregşe zilnyydeixihee ton ondoogoor jabana. Şadabaritai xynyyd—staxaanovtan xydelmeriee tyrgedxexe arga zoxioozo, zahabariin xydelmeride yninhee xoişo zanşal bolzo xuuşarhan xemzeenyy dii ebdeze şine staxaanovtanai meetodeer zahabariii jabuuldag boloo.

Ede şine meetodei johoor xydelmerilehenei yreer «Paxoomov» paraxoodoi mexaanig nyx. *Sabokaatov* 930 tyx. ximagadahan ba «Şkiriaatov» paraxoodoi mexaanig nyx. Miinin 1475 tyx. ximagadahan baina. Ene meteer byxii paraxoodstvo deere xamta 13000 tyx. ximagadahan baina.

Eneen deerehee medexede Selengiin uhan zamai paraxoodstviin staxaanovtan gansa le gyrenei homolohon zoerieer bişe dotoroi ximagadalaar xydelmerilexe geze oroldozo baihaniinь soxom elirene.

Selengiin uhan zamai traansportiinxid ybelei zahabariiin yne buuruulxa, hain şanartai zahabari xexe geze temesexe jabaaş haa, egee mynee ydei zahabarimnai ton hain jabana geze xelexe barimtaar jixe dutuu baina. Zahabarinuudiinь jabasa jixe aali, tysebeinь dyyrgelte miin 20 garan proceent bolood jabana. Iime xeterxei aali jabasiin gol şaltagaanuud jyyb gee haa yngeregşe zilei alduu ba dutuu, dundanuudaa xysed usadxaadyi baihan deerehee bolno.

Remoontiin zavoodoi mexanis ceexiin byteehen zahabariiin xeregselnyydei olonxinь goloddhon braag boldog baina. Enenь gansa şirem şudxalgiin muu deerehee bolno; şirem şudxalganь zurag ba şudxaxa dyrsiin muugaar xegdehenhee bolno. Myn ceex soo xydelmeri ygeidexeş jabadalnuud yzegdexe jym.

Gadna, poliitikiin bolbosoroloi xydelmeri jixe hulaar jabuulagdana. Eneen deerehee, xydelmerişed taba-zurgaagaaraa xydelmeriin sag soo azalgyi xebteze baixa faaktanuud baidag; zarim mexaaniguudanь xydelmeriee orxizirxiood kontooro oşohon neretei, xeden sag soo ygei bolşodogş baixa jym. Baha zahabarinuudta xereglegdexe materiaalnuudş ygei gy, ali dutuu baidag uşarnuud bii. Modonoi zahabariin ceex zahabaridaa noiton modo xeregledegenь, soxom sanargyi zaha bari bolxii gerşelne.

Ede olon alduu ba dutuu dundanuudii ton hajaar usadxaza, ayydnenyydei zahabarii xurdadxaxa ba şanariinь haizaruulxiin tylee erid xubilalta gargaxanь byxii uhan zamaixinai kollektiivei ba direekciin ton tyryyşiin ujalga.

S. Petroov.

Mitebei Çimed jaagaad lioodçog boloob

Anxa tyryyn 1935 onoi ijyyliin 5-nai *selmeg haixan yder* Muxar-Şiberei aimagai tybte Ulaan-Ydiin airo-klyybei airoplaan niidze oşoo hen. Tiixede, aimagai oloniite azalşad jixe olooroo suglaza honirxohon ba lioodçog-nyxer DERIGLAAZOV gegşe airoplaanai jaaza niiddeg tuxai xeleze ygehen jym xa. Tende nyxer MITEBEI ÇIMED, «bi eneegeer niideze şadaxagyi geeşe aa gyb» geze hanaad, edir zaluu sedxildenь «şadaxanş şadaxaş, huriiş oroldiiş» gehen şingi obog obog ge ze baigaa.

Tiigeheer 1936 onoi ijyylь harada Ulaan-Ydiin airo-klyybei plaanirai hurguulida orood hain hurza, plaaniraar hain niidze şadadag bolbo. Terenee hain dyyrgexedee saaşaa lioodçogoi hurguulida oroxii xyheze, Ulaan Ydiin airo-klyybei naçaalьnigto medyylge yxedenь zybşeeze abaahan.

Nyx. Mitebei tyryyn niidhenee iigeze xeerene, «1936 onoi aavgustiin 14-nei yder, egee tyryyn instryyktoroi xoino huugaad niidee hem, tyryyşeer gazar xarangyi jabaab, tee jabaza baitaraa, airadroomoigoo xaananь jabana biibdi geze instryyktoroi asuuxadanь, bi airodroomoo aldaza buruu teeşenь zaagaab, buuza jirehen xoinoo 100 kilomeetriin xurdaar jabaxa aad 120 kilomeetriin tyrgeer jabaaş geze xelee».

Zapaasai lioodçog nyx. ÇIMED MITEBEI

Nyx. Mitebei eeriingee tusxaita alban xydelmerihee tahaldangyi, ygleenei 4-8 sag ba ydeşiin 4-8 sag xyrter saaşadaa huraa. «Goorodoi zonoi untaxa baixada, ygleenei 4 çaashaa tungalag haixan agaaraar hurguuliaa xeze jabaxada jixe haixan, şixendeş tilefoon baixa, instryyktor xodo zaabari ygze, daliş xeltegii tyrgen jabanaş g. m. azaglalta xezel jabaxa» — geze terenee urmatai xyxiyygeer xeerene.

Tyryyşeer buuxadal berxetei baigaa geze nyx. Mitebei saaşanь xeerene, — «deeşee niidedeedş garaxada baragtai daa, dooşoo buuxadal tyryyşeer berxe baigaa, gazarai xolo oiro bolhiinь medeze şadaxa xeregtei. Airoplaanai buudag talmai deere «T» geze temdegei xazuuda meere ba hyyl xojorooronь tegşe buuxa zaabaritai jym. Bi xodo meereerenь buudag baigaab. Tiixedem instryyktornai ryyliee jyynde tatanagyibşe, şi meereerenь buunaş gedeg baigaa. Tiize xelyylxedee, enenei xoino ton zaabariinь johoor buuxab geze hanaad niidxedee tere zaabariin gaa johoor buudag boloo jym».

1936 onoi nojaabriin 4-de nyx. Mitebeide tuilai bajartai yder bolhon. Ene yder nyx. Mitebei ton gansaaraa niidhen. Tyryyn, niidelgiin şaastiin naçaalьnig nyx. *Kalaaşnikovtoi* xojor daxin niidze şalgaltaa yxedee erxim hainaar ygze, tereenhee xoişo xodo gansaaraa niidze, minga meetr deere garaad motooroo xydelgengyi erjeldeze sexe doo şoo unaxa, tarxi uruugaa urbaldaxa, daliaa 60 graadys xazailgaad nege gazartaa erjeldexe, daliruugaa erjeldeze garxa gexe metii sym xeze şadaxa boloo.

Iigeze nyx. Mitebei lioodçogoi hurguuliii erxim hainaar dyyrgeze garaa.

Jym. Onoonskii.

Xereglegdeegyin gemeer xeterhen muu baidal

Zakaaminai aimagai kolxoozoi hurguuli 1934 ondo emxidxehen baina. Mynee xyrter ene hurguuli eerein bairatai boloogyi, tyleehetei bairada xydelmeriee jabuulza baixa jym. Hurguuliingaa xeşeel yngeregdeg bairanь xadaa, xyn byride nege kvadraad meetr xyrxegyi zişeetei uitan, dotoronь yner-tanar bolhon, şoroi toohondo daragdaşahan, hurguuliin xeşeelde xereglexe negeş zurag, plakaad, kaarta ba diagraama g. z. zyilnyyd baixagyi.

Huragşadai baira xadaa bahа-le muu, gansa tahalgatai gerte baidag, dotoronь zabhar ygeigeer tabihan arbaad garan modon oron, nege muuxai xara stool, xojor negen handaibşanuudhaa bişe jyme ygei.

BMASSR-n Gazartariaalangai arkomaadai tysebeer ba aimag dotorxi kolxoozuudtai batalahan xelseegei johoor, 1936 onoi sentiaabrь 15-haa exileze 5 hariin kyyrseer, tariaan azalai 33 brigadiirnuudii, kolxoozoi toosoonoi 25 xydelmerilegşedii beledxexe baigaa. Terenee dyyrgeheniinь xadaa, toosoonoi 27 xydelmerilegşed, tariaan azalai 9 brigadiir xamta 36 xynii sugluulza, hurguuliingaa xeşeelii oktiaabriin 15-haa exilee. Huragşadii abalga deere kolxoozoi hurguulida abxa zaabariii ebdeze, 18 naha xyreegyi 11 bagaşuuliii abhan ba hurguulida abalgiin komiis emxidxegdeegyi baina.

Huragşadai ediee xool emxidxegdeegyi, kolxoozuudanь elsgehen huragşadaa ediee xoolor xangangyi. Huragşadanь ygleegyrş, yderş, ydeşş xara sai, xuurai „xuurşa" xojoroor xoollodog baina. Terenş xadaa, sag yrgelze tahaldaza, xojor gurba xonood le, huragşad gertee jabagaar 10-20 kilomeetr oşozo xooloo asaradag gurimtai. Eneen deerehee huralsaldanь ton jixe xoxidol bolno (sentiaabrь 15-haa dekaabrь 5 xyrter 10 garan xyniinь huralsalai ydere tahaldaa).

Hurgalgiingaa programmiin johoor too bodolgo, tyrelxi xelen xojorii yzexe xemzeete sagai dyyrze baixadanь, agranoomiiin ba zooteexnikiin tusxai mergezelei huralsal exileedyi. Ene hurguulida bexizyylegdehen tusxaita ,hurgagşad ygei, ene tere organizaacanuudta xydelze baihan xydelmerilegşed jabaza zaaxa aad, tedenь sag soogoo xeşeelee xedegyi baina.

Iime baidalhaa şaltagaalza hurgalgiin şanarii doroituulza jyrenxii bolbosoroloi xeşeel ba tusxai mergezelei xeşeelnyydenь xoorondoo barildalga ygei jabana.

Hurguulidaa poliitikan xeşeel yngeregdeggyi ba huragşadai dunda niite bolbosoroloi xydelmeri jabuulaagyi. 1936 on soo xoiin gazeed miil nege udaa gargahan, honirxoltoi zugaa naada emxidxexe ba raadioo todxoxo metiin xydelmeri xenegyi. Arig sebereer bai xa xydelmeri huragşadai dunda emxidxeegyi. Yngerxedee, huragşadanь baanida orozo bejee ugaaxagyi ba oro debidxereigee xire toohiinь seberledegyi baixa jym.

Hurguuliin gargaşiin jixenxi xubiii xangaxa zeeri, doogovoroi johoor hurguulida kolxoozuudhaa oroxo baigaa. 1936 onoi hyyl xaxad soo kolxoozuudhaa 11600 tyx. oroxo aad, miin 200 tyx. orohon baigaa. Gyrenei biydzeedeer 1936 soo ene hurguuliin gargaşada 18 mingaad tyx, garxa aad, mynee 15 mingaad garan tyx. abtaza, bult i gargaşalaa.

Ene xadaa, xydee azalşadhaa sugluulxa yriee sugluulangyi, gansaxan gyrenei biydzeedeer baiza, finaansiin disciplinii buzagaigaar ebdehenei yzegdel bolno. Iime baidalai toxiooldohoniinь xadaa, gansaxan tere hurguuliii erxilegşiin gem bişe, myn aimagai finaansiin xeltesei xydelmerilegşedhee xinalta muutai baihanii gerşelene.

Aimagai kolxoozoi hurguuliin iime adag baidalda orohonoi tylee Zakaaminai aimagai paartiin ba soveedai organizaacanuudai xytelberilegşed, ilangajaa, aimagai gazarai tahagii erxilegşe nyxer Xazagain xariuusaxa johotoi.

Aimagai gyisedxexe komiteed ene hurguuliin azal xydelmeriii ba baidaliinь şalgan yzedeggyi ba 1936 on soo hurguulii erxilegşiin xydelmeri tuxai elidxelii negeş duulaagyi. Ynendee xadaa ene hurguuli mynee xyrter aimagai organizaacanuudai xargalzamzahaa gazaa tee baihan bolno.

Hurguulii erxilegşe nyx. Mangadxaanov, erdem şadaraa riaaraa xysed mergezeltei niuur baibaş, zalxuu xoir g baidalaaraa xydelm riee unagaagaa. Nyxer Mangadxaanovai xydelmeriee haizaruulaagyi haanь, aimagai gyisedxexe komiteed tusxai xemzee abxa johotoi.

Ene hurguuliin şalgaltaar eliryylegdehen buzagai baidaliinь usadxaxa tuxai, Zakaaminai aimagai gyisedxexe komiteed t btoi togtool abaa. Zakaaminai aimagai kolxoozoi hurguuli tere togtoolii darui bejelyylen, aliş xydelmerieeree tyryy zergede oroxo byrin argatai.

R. Cedenei.

Ispaanidaxi dainai b

Dainai fro deere

Pariiz, janvaarь 2. Gavasai medeesehenei Gvadalxaarai froont dee pyybliikiinxid xeden kil urigşaa dabxiza, Abl Alьgyera ba Mira-byxno texonuudii ezelebe. Yim şed taankiin ba germa moriin seregyydei tusalan gaar koontroataaka jixe saar xehen baina. Ene daan xeden çaas soo yr lee. Zasagai samoliood ton dooxonuur niideze nuudaa pylemioodoor bui danь, tedenь tergedehen na. Baildahan gazarta myyleeşed aluulhan xyn dor ta seregei xere zyilnyydii jixeer orxizo

Gvadalxaariin froonti joondo zasagai sereg xeze baihan amzaltatai o ca bol, yimyyleeşedii, t ezeleed baihan strateegiin şanartai pyynktnyydhee Madriidii syleelxiin tu bigdahan tyse tii bejely zorilgoor jabuulagdaza

Gvadalxaarhaa zyyn 60 kilomeetr tuxai g baihan Sigyense bol pyynktnyydei negen Xeden xonogoi saıdtee jeensa, myn Miraybyeno, gyera ba Ablaankii e baixadaa Sigyensii aj baidalda xyrgee.

* *

Madriid, janvaarь 3. (T Tybei froontiin baidal janvaariin 2-to tunxag han oficiaalin medee xelegdexenь, Aranxyesiin torto dinamiidçaguudai negedeeer diviizi daisan poojezdii tehelebe.

Gvadalxaarai rajoondo gai seregyydei amзaltata raaca yrgelzeleheer.

Madriidai froontdo yder ton namzarxun baiba

Bilbbao, janvaarь 3. (T Santandeerskiin froontd pyybliikiinxid Byrgoosii ze dobtolgo exileed, st giin ton şuxala udxaşa xeden şine poziicanuudii be. Xeden olon xynii de abba. Yimyyleeşed to xyşenyydii sugluulaad roataaka xexii hedebeş gemteze suxariba.

* *

Pariiz, janvaarь 3. (T Mynee yder yde bagta xaglagdahan, Madriidii a xa komiteedei medeese xelegdehenei johoor, ene Madriidai proontiin vçaastognud deere nam baiba. Gvadalxaariin fro respyybliikiinxid dobt yrgelzeleheer.

* *

Bilbbao. janvaarь 3. (T Astuuriin froontdo yimyy dei aarmihaa respyyblik dei tala orun orolgo yde boldog baina. Respyybl tala orun orogs od. arad de xanaxagyi yzel de ze baina geze xeerene.Yi leeşedei komaandovani daadnudaa ivre huuhan xolboo xexiinь xorihon

Xariuusalgata. redaaktori orologşo D. ARD

Myneeder
Kinoo-teaatrta
Kinoo „Erdem"
Zakliuçoonaja
(Duugardag)

Noomir gargahan G. DANZANAI, Verstaalagşa S. BATIIN. B.-M. Praavda ba Ynenei tipograafi. Ypolglavlii